

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти **Київський національний університет імені Тараса Шевченка**
Освітня програма **24708 Музеєзнавство, пам'яткознавство**
Рівень вищої освіти **Магістр**
Спеціальність **027 Музеєзнавство, пам'яткознавство**

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЕДЕБО	24708
Назва ОП	Музеєзнавство, пам'яткознавство
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Виткалов Сергій Володимирович, Боголюбова Ірина Владиславівна, Потильчак Олександр Валентинович (керівник)
Залучений представник роботодавців	Не залучався
Дати візиту до ЗВО	11.03.2020 р. - 13.03.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/027/24708-museum-and-monument-studies.pdf>
ОП

Програма візиту [blob:https://office.naqa.gov.ua/ccc2e8fc-a621-4ae7-ad6c-2fed89926d5](https://office.naqa.gov.ua/ccc2e8fc-a621-4ae7-ad6c-2fed89926d5)
експертної групи

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформації з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Музеєзнавство, пам'яткознавство» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство, галузі знань 02 Культура і мистецтво, що реалізується в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка відповідає критеріям 1-9 та 11 оцінювання якості освітньої програми.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами ОП є: - інтеграція в освітньому процесі поглиблених теоретичних знань, умінь інноваційного характеру й практичних навичок, пов'язаних з діяльністю музейних і пам'яткоохоронних установ; - загальна узгодженість цілей, змісту та спрямування ОП з оптимальним розподілом навчального часу в контексті студентоцентричного навчання; - навчання і викладання за ОП реально побудовано на принципах студентоцентризму та академічної свободи; студенти мають можливість поєднувати навчання і наукові дослідження, реалізувати принцип інтернаціоналізації освіти; - з певною обережністю можна говорити, що протягом багатьох років у ЗВО сформувалась певна культура академічної доброчесності яку адміністрація та академічний персонал, із залученням здобувачів освіти, прагнуть зробити частиною внутрішньої культури якості освіти; - ЗВО відрізняється високим рівнем організації освітнього середовища, де реально забезпечуються соціальна та психологічна підтримка, етичний та культурний розвиток, сприяння працевлаштуванню, академічна мобільність, матеріально-технічна база освітнього процесу, умови для навчання студентів з особливими потребами; - протягом останніх років у ЗВО докладають зусиль для формування, на основі існуючих традицій, внутрішньої культури якості освіти, проявом якої є високий фаховий рівень випускників; - на ОП практикується залучення студентів до формування нової нормативно-правової бази пам'яткоохоронної сфери, а викладачі мають досвід міжнародної співпраці з зарубіжними партнерами.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

- «Положення про організацію навчального процесу у КНУ імені Т. Шевченка» потребує оновлення та перезатвердження; - рекомендуємо перезатвердити програму вступного фахового випробування на ОП, оскільки розміщена на сайті програма затверджена 5.02.2018 р. - радимо активізувати участь здобувачів освіти в процедурах обговорення та майбутнього перегляду ОП; - у таблиці 3 в графі «Методи навчання» подано форми навчання (лекція, семінар, самостійна робота); радимо внести зміни та прописати саме методи (наприклад: словесний, усний тощо). - радимо запровадити на ОП моніторинг обізнаності здобувачів освіти з процедурами проведення контрольних заходів і механізмів оскарження результатів контролю; - рекомендуємо доопрацювати модель погоджень і дозволів на забезпечення приміщень і технічного супроводу для проведення студентських заходів, адже існуюча не відповідає принципам студентоцентричного навчання; - з метою уникнення непорозумінь на ґрунті відмінних підходів до оцінювання результатів навчання з боку викладачів-лекторів та асистентів, рекомендуємо удосконалити систему оцінювання знань студентів з дисциплін ОП у частині поточного та підсумкового контролю; - під час зустрічей зі стейкхолдерами не вдалося встановити наявності підтверджуючих документів матеріалів щодо проведення анонімних опитувань та письмових звернень із пропозиціями та зауваженнями відносно змісту ОП;

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Вивчення ОНП «Музеєзнавство, пам'яткознавство» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство, галузі знань 02 Культура і мистецтво, що реалізується в Київському нац. ун-ті імені Т. Шевченка, відомостей про самооцінювання ОП, інших наданих ЗВО документів, а також результати бесіди з гарантом ОП доц. Шидловським П. С., проректором з науково-педагогічної роботи (навчальна робота) проф. Бугровим В. М., деканом історичного факультету проф. Патрисяком І. К. засвідчили, що ОНП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії ЗВО, зафіксованій у його Статуті (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>) та Стратегічному плану розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2018-2025 рр. (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf>), що враховує сучасні глобальні й національні виклики, можливості, загрози та перспективи. Цілі даної ОНП, зокрема, корелюються з напрямком розвитку ЗВО «Освітній процес» та враховують такі його індикатори, як: формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти; потреби ринку праці при провадженні освітньої діяльності; формування контингенту студентів які мають необхідні здібності та мотивацію до здобуття вищої освіти в університеті; забезпечення різнобічного розвитку здобувачів освіти; інтеграція в міжнародний освітній простір.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі та програмні результати навчання ОНП реально враховують потреби різних груп стейкхолдерів, що підтверджується результатами зустрічей і бесід зі здобувачами освіти, НПП, випускниками різних років та роботодавцями. Інтерв'ювання здобувачів освіти показало, що між ними та НПП існує постійний прямий контакт в ході якого студенти мають змогу доносити до викладачів і адміністрації інформацію про свої потреби та інтереси, зокрема і через анкетування (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=article&id=74&Itemid=113). Випуску за даною ОНП ще не було, але під час бесід з випускниками ОП 032, які працюють за фахом спеціальності 027 з'ясовано, що зміст і рівень теоретичної і практичної підготовки з дисциплін музеєзнавчого та пам'яткознавчого компонентів задовольняє їх базові професійні потреби. Під час бесіди з роботодавцями (Українське представництво ICOM, Відділ надання адмінпослуг у сфері охорони культурної спадщини Мінкультури, Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, Український державний інститут культурної спадщини МКМСУ, Інститут археології НАН України, Український центр розвитку музейної справи, ДП НДЦ «Охоронна археологічна служба України», Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків) члени ЕГ отримали задоволення в тому, що випускники кафедри археології та музеєзнавства вирізняються високим рівнем фахової підготовки. НПП, що викладають на програмі, мають можливість постійно оновлювати зміст ОНП за рахунок результатів своїх наукових досліджень.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Зміст і спрямування освітніх компонентів ОНП забезпечують підготовку нових кадрів, які не лише мають фундаментальні знання з музеєзнавства, але й володіють знаннями, уміннями та навичками музейного менеджменту, маркетингу, дизайну, реклами, PR, є спроможними проводити фахову оцінку культурних цінностей, історичних пам'яток і творів мистецтва. Цілі даної ОНП і програмні результати навчання визначаються також з урахуванням процесу реформування галузі охорони культурної спадщини, яке розпочалося у 2019 р. і потребує забезпечення професійними кадрами. Брак фахівців сучасного рівня гостро відчувається в українських музеях. Розробники ОНП переконані, що тенденції розвитку музейної справи та охорони пам'яток спільними для всієї країни. Київ, є одним із музейних центрів України, а його музеї та пам'яткоохоронні установи відображають усі аспекти функціонування галузі. Натомість майбутнім місцем працевлаштування випускників ОНП можуть стати установи у будь-якому регіоні України. Під час формування цілей та програмних результатів ОНП, складання навчальних планів враховувався досвід функціонування аналогічних вітчизняних ОП у Київському університеті культури і мистецтв та Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки. Під час бесіди з гарантом ОП та членами проектною групи з'ясовано, що при розробці даної ОНП враховувався досвід аналогічної програми Ягелонського університету (Краків, Польща) проте ця інформація у відомостях про самооцінювання відображена не була.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На момент подання заяви ЗВО про акредитацію даної ОНП державний стандарт вищої освіти за спеціальністю 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство в галузі знань 02 Культура і мистецтво для другого (магістерського) рівня вищої освіти знаходився на стадії розробки та затвердження. Водночас, члени ЕГ пересвідчилися, що визначені програмні результати навчання ОНП відповідають вимогам Восьмого рівня Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacij>). Виконання цієї компетентності корелюється з програмними результатами, вказаними в описі освітньої програми (Див.: Постанова КМУ «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>)). Це забезпечується викладанням у сукупності всіх дисциплін ОНП. Зокрема, формування дослідницьких навичок здобувачів вищої освіти відбувається завдяки курсам «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «Організація науково-дослідної роботи в музеях», «Музеєфікація природної та культурно-історичної спадщини» та ін. Дисципліни «Професійна та корпоративна етика», «Менеджмент і маркетинг в музейній справі» формують у випускників здатності управління та організації, діяти соціально-відповідально та етично, взаємодіяти з людьми, працювати в команді (колективі) (http://archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=category&id=331&Itemid=104).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною ОНП є інтеграція в освітньому процесі поглиблених теоретичних знань, умінь інноваційного характеру й практичних навичок, пов'язаних з діяльністю музейних і пам'яткоохоронних установ. Йдеться про здатність здобувачів освіти до провадження науково-дослідної, освітньої та управлінської діяльності, вміння оцінки, експертизи, охорони та збереження об'єктів культурної спадщини. При цьому основний фокус ОНП спрямовано на спеціальну освіту з акцентом на організаторських та управлінських компетентностях для роботи в різнопрофільних музеях і пам'яткоохоронних установах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

У відомостях про самооцінювання ОП за критерієм 1 (Проектування та цілі освітньої програми) недостатньо конкретизовано є позиція щодо відповідності цілей ОНП стратегії ЗВО. Радимо конкретизувати цю інформацію. У відомостях про самооцінювання не визначено, досвід яких конкретно вітчизняних та іноземних програм було враховано при формуванні цілей та програмних результатів навчання ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі ОНП в цілому відповідають місії та стратегії ЗВО, який є одним із визнаних, провідних центрів підготовки здобувачів вищої освіти за ОНП. Проте окремі позиції в межах критерію 1 (Проектування та цілі освітньої програми) мають потенціал для покращення. Зокрема, у відомостях про самооцінювання недостатньо конкретизовано є позиція щодо відповідності цілей ОНП стратегії ЗВО. Також не визначено, досвід яких конкретно вітчизняних та іноземних програм було враховано при формуванні цілей та програмних результатів навчання ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОНП «Музеєзнавство, пам'яткознавство» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство, галузі знань 02 Культура і мистецтво, що реалізується в Київському нац. ун-ті імені Т. Шевченка має обсяг 120 кредитів ЄКТС. Із них: обов'язкові компоненти – 90 кредитів ЄКТС; вибіркові компоненти – 30 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти (див.: навчальний план ОНП). Наразі стандарт для відповідного рівня вищої освіти за спеціальністю ОНП відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Вивчення ОНП, навчального плану спеціальності, та відомостей про самооцінювання дозволили членам ЕГ пересвідчитись, що зміст ОНП має чітку структуру, час відведений для вивчення дисциплін розподіляється раціонально за семестрами (4) та роками навчання (2). Освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему і належать до 2-х основних змістовних блоків: 1) Обов'язкові навчальні дисципліни (ННД), що включає 20 обов'язкових освітніх компонентів. 2) Дисципліни вільного вибору студента (3 семестр): 2.1. Вибір блоками: Спеціалізації: «Експертиза культурних цінностей» та «Основні тенденції розвитку музеїв». 3.2. Вибір з переліку (студент обирає 1 дисципліну з кожного переліку). Перелік № 1: ДВС.3.01.01 Історія меценатства; ДВС.3.01.02 Діяльність ЮНЕСКО по збереженню світової спадщини людства; ДВС.3.01.03 Сучасні теорії колективної пам'яті та історичної політики в Україні та світі. Система усіх освітніх компонентів навчального плану спроможна забезпечити досягнення програмних цілей та результатів навчання магістрів ОНП «Музеєзнавство та пам'яткознавство». Обов'язкові освітні компоненти, що включені до ОНП, у сукупності мають забезпечити досягнення програмних компетентностей (ПК) та програмних результатів навчання (ПРН), що демонструють відповідні матриці (див.: табл. 4.1, 5.1 ОНП). Згідно матриць кожен обов'язковий компонент ОНП реалістично пов'язаний з формуванням конкретних ПК і ПРН (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/images/pdf_doc/Op_027_mag_den_2020.pdf).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз профілю ОНП і навчального плану (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/images/pdf_doc/Op_027_mag_den_2020.pdf) дозволив членам ЕГ перекоонатися в тому, що перелік і зміст їх освітніх компонентів відповідає спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» галузі знань 02 Культура та мистецтво за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, що реалізується в КНУ імені Т. Шевченка. Водночас, у відомостях про самооцінювання цього не продемонстровано.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Право на вільний вибір студентом навчальних дисциплін у КНУ імені Т. Шевченка визначається п. 9.4 «Положення про організацію навчального процесу у Київському національному університеті імені Т. Шевченка» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів на ОНП, зокрема через індивідуальний вибір студентами навчальних дисциплін, реалізується на підставі «Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=855>). Чинна структура ОНП передбачає відведення 25% кредитного обсягу навчального часу для виборкових освітніх компонентів. У матеріалах самооцінювання зазначено, що ОНП передбачає реалізацію вибірковості освітніх компонентів за змішаним принципом: 26 кредитів ЄКТС – за блоковим (пропонується 2 блоки по 7 дисциплін відповідно до 2 спеціалізацій) та 4 кредити – за вибором студента з інших переліків (при цьому зазначено лише 1 перелік з трьох дисциплін). Наразі така кількість виборкових компонентів є мінімально можливою для забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти. Надумку членів ЕГ вибір за блоками потенційно обмежує можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Проходження практики здобувачів освіти у ЗВО регулюється «Положенням про проведення практики студентів КНУ імені Тараса Шевченка», затвердженим розпорядженням ректора № 16 від 23.03.2007 р. (<http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm> (позиція документа 74)). НП на практичну підготовку здобувачів освіти за даною ОНП передбачено 12 кредитів ЄКТС, що відведено музейну науково-дослідну практику у 4-му семестрі. Робоча навчальна програма практики містить перелік компетентностей та програмних результатів навчання практикантів (http://archaeology.univ.kiev.ua/home/images/pdf_doc/Programm/%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1). Її аналіз дозволяє пересвідчитись у тому, що компетентності, яких здобувачі набувають в ході практики, пов'язані з усіма напрямками діяльності музейних установ. Проте у відомостях про самооцінювання цих даних зазначено не було. Основними базами музейної науково-дослідної практики є музеї КНУ (Музей історії Університету, Зоологічний музей, Археологічний музей, Геологічний музей, Астрономічний музей, Лінгвістичний музей, Музей Олесья Гончара, Музей історії Ботанічного саду) Проте ця інформація не зазначено у відомостях про самооцінювання. Опитуванням здобувачів освіти з'ясовано, що вони мають можливість самостійно обрати інший музейний заклад для проходження практики. Зокрема, у 2019/2020 н.р. студенти проходять практику в Музеї історії Десятинної церкви, Новописковському краєзнавчому музеї, Державному політехнічному музеї.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОНП декларує формування у здобувачів освіти соціальних навичок, що відповідають її меті та спрямуванню. Їх формування передбачене в ході вивчення дисциплін «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «Професійна та корпоративна етика», а також вивчення інших дисциплін ОНП. Під час бесіди НПП перекоували, що завдяки опануванню дисциплін ОНП, у здобувачів формується система соціальних цінностей, серед яких особливе місце займає етичність, повага до моральних норм, законодавства, світової та національної спадщини тощо. ОК «Новітні технології в музейній справі» формує набір загальних та спеціалізованих комп'ютерних знань; «PR та реклама в музейній справі» - здатність до міжособистісного спілкування, «Менеджмент і маркетинг в музейній справі» - навички працювати в команді та управління. Проходження музейної практики сприяє виробленню навичок автономності, креативності, адаптивності, відповідальності, уміння вирішувати проблеми, приймати рішення. Виконання індивідуальних завдань та проектів протягом семестру формує навички самоорганізації та управління часом, володіння іноземними мовами, управління інформацією, уміння логічно та системно мислити, вирішення складних проблем. Презентація доповідей дозволяє розвинути у здобувача ораторські здібності, навички до самопрезентації, уміння формувати та обстоювати власну думку. Під час бесіди зі здобувачами освіти члени ЕГ пересвідчилились, що у співрозмовників є сформованими базові навички соціальної активності.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

ОНП розроблена за відсутності стандарту спеціальності. При розробці ОНП «Музеєзнавство, пам'яткознавство» проектна група спиралася на Довідник кваліфікаційних професій працівників, випуск 81 «Культура і мистецтво», розділ 2 «Музеї та заклади музейного типу» (https://ips.ligazakon.net/document/view/mus3690?an=2&ed=2000_04_14).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ОНП має обсяг 120 кредитів ЄКТС, що виконуються протягом 2 років (у середньому – 30 кредитів/семестр). У 4-му семестрі здобувачі проходять музейну науково-дослідну практику та готують магістерську роботу. На написання курсової та магістерської робіт, музейну практику виділено 31 кредит ЄКТС; 89 кредитів – на вивчення теоретичного компоненту (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/images/pdf_doc/Op_027_mag_den_2020.pdf). Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу кількість годин навчальних занять у дисциплінах планується з урахуванням досягнутої здобувачами освіти здатності навчатися автономно та становить від 25 до 33% (за рівнем магістра). Сумарна кількість навчальних занять і часу, що відведений на контрольні заходи, не може перевищувати 9 академічних годин упродовж навчального дня; кількість навчальних занять упродовж навчального тижня визначається робочим навчальним планом ОП, але не може перевищувати (за денною формою навчання) 24 години на тиждень за освітнім рівнем магістра (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf). Згідно НП кількість навчальних аудиторних годин ОНП складає 890 годин, що дорівнює 33%. 67% обсягу навчальних дисциплін становить самостійна робота. Навчальний процес організований таким чином, що здобувачі мають кілька днів на тиждень вільних від аудиторних занять для самостійної роботи. За свідченнями студентів, обсяг аудиторних занять та самостійної роботи визначений на вивчення окремих дисциплін є достатнім для опанування освітніми компонентами ОНП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильною стороною ОНП є загальна узгодженість її цілей, змісту та спрямування з оптимальним розподілом навчального часу у контексті студентоцентричного навчання. У цілому освітні компоненти, включені до ОНП, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей і програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

У відомостях про самооцінювання ОНП не продемонстровано, що зміст ОНП відповідає предметній області заявленої для спеціальності, а надана у відомостях інформація не розкриває суті питання цього підкритерію. Опис практичної підготовки здобувачів освіти не містить аналізу компетентностей, які забезпечуються в ході практики. Відсутня інформація про рівень задоволеності студентів і випускників компетентностями, здобутими під час практичної підготовки. «Положення про організацію навчального процесу у Київському національному університеті імені Т. Шевченка» потребує оновлення та перезатвердження.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів загалом відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Зміст ОНП має чітку структуру, а її освітні компоненти складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зміст ОНП відповідає предметній області визначеної спеціальності, передбачає практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Структура та зміст ОП в цілому забезпечують умови якості освіти за спеціальністю. Водночас у відомостях про самооцінювання ОНП не продемонстровано, що зміст ОНП відповідає предметній області заявленої для спеціальності, а надана у відомостях інформація не розкриває суті питання цього підкритерію. Опис практичної підготовки здобувачів освіти не містить аналізу компетентностей, які забезпечуються в ході практики. Відсутня інформація про рівень задоволеності студентів і випускників компетентностями, здобутими під час практичної підготовки.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Процедура прийому документів, проходження вступних випробувань і зарахування на навчання з ОНП регулюються «Правилами прийому на навчання до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2020 році» (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/Правила%20прийому%202020%20.pdf>). Документ розміщений у вільному доступі на сайті ун-ту та є загальнодоступним. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. На сайті кафедри археології розміщено інформацію для абітурієнтів про особливості ОНП 027 «Музеезнавство, пам'яткознавство» та програма вступного фахового випробування (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=category&id=284&Itemid=181).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

«Правилами прийому на навчання до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2020 році» (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/Правила%20прийому%202020%20.pdf>) у загальних рисах визначено порядок організації та проведення конкурсного відбору, зокрема й за ОНП (розділ III). Особливості ОНП у частині фахового вступного випробування конкретизуються програмою вступного фахового випробування (ПВФВ). Ознайомлення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Т. Шевченка (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), Наказом ректора Про затвердження Порядку проведення в КНУ імені Т. Шевченка атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_atestaciya_PK_2016.jpg). Зокрема, двоє студентів 2019 року вступу даної ОНП в другому семестрі за програмою академічної мобільності проходять навчання в Університеті св. Климента Охридського (Софія, Болгарія) та Університеті Коменіус (Братислава, Словаччина). Під час бесіди з гарантом освітньої програми та адміністрацією факультету з'ясовано, що визнання компетентностей, отриманих цими студентами, буде проводитись в кінці 2-го семестру і відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ імені Т. Шевченка.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Члени ЕГ пересвідчилились, що визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюються Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ імені Тараса Шевченка (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk), Порядком поновлення та переведення здобувачів вищої освіти у КНУ імені Т. Шевченка (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf>), Правилами прийому до КНУ імені Тараса Шевченка (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83%20>) Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ імені Т. Шевченка (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), Наказом ректора Про затвердження Порядку проведення в КНУ імені Т. Шевченка атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_atestaciya_PK_2016.jpg). Зокрема, двоє студентів 2019 року вступу даної ОНП в другому семестрі за програмою академічної мобільності проходять навчання в Університеті св. Климента Охридського (Софія, Болгарія) та Університеті Коменіус (Братислава, Словаччина). Під час бесіди з гарантом освітньої програми та адміністрацією факультету з'ясовано, що визнання компетентностей, отриманих цими студентами, буде проводитись в кінці 2-го семестру і відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ імені Т. Шевченка.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Наразі МОН не затвердило порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Київський національний університет імені Тараса Шевченка не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті до затвердження регуляторних актів. Після затвердження порядку в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка буде застосовуватись процедура освітніх декларацій. Під час бесіди з проректором університету та деканом історичного факультету з'ясовано, що в університеті планується розробка спеціальної індивідуальної процедури перевірки компетентностей та результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

«Правила прийому на навчання до КНУ ім. Т. Шевченка у 2020 році», зокрема й за даною ОНП, є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО. «Правила...» враховують особливості ОНП у частині фахового вступного випробування, визначають чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання до ЗВО у загальних рисах визначають порядок організації та проведення конкурсного відбору, зокрема й за ОНП (розділ III) проте не конкретизують особливості ОНП у частині фахового вступного випробування. Рекомендуємо перезатвердити програму вступного фахового випробування на ОНП «Музеєзнавство, пам'яткознавство» (рівень вищої освіти – магістр), оскільки розміщена на сайті програма має дату затвердження 5.02.2018 р.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Процедура доступу до ОНП та визнання результатів навчання при вступі на неї є чіткою та зрозумілою проте потребує конкретизації у частині предметного змісту фахового вступного випробування. Інформація щодо можливостей навчання на ОНП є відкритою та доступною для всіх бажаючих. Програма вступного фахового випробування потребує перезатвердження.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрированого підходу та принципам академічної свободи.

Вивчення ОНП, даних таблиць 1, 3 відомостей про самооцінювання (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/027/24708-museum-and-monument-studies.pdf>), а також бесіди зі здобувачами освіти та академічним персоналом, дозволили членам ЕГ з'ясувати, що форми та методи навчання і викладання обов'язкових освітніх компонентів на даній ОНП загалом сприяють досягненню заявлених у ній цілей та програмних результатів навчання, орієнтовані на потреби та запити студентів і забезпечують реалізацію принципів академічної свободи через вибірковий освітній компонент. Водночас, методами навчання на ОНП «Музеєзнавство, пам'яткознавство» другого (магістерського) рівня освіти задекларовано: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота (Див.: табл. 3 Відомостей про самооцінювання), які насправді є формами навчання. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньої програми та матриця забезпечення ПРН відповідними компонентами ОНП реалістично корелюються з п.п. 6, 7 профілю ОНП та переліком компонент ОНП, який є логічно послідовним, що наочно демонструє структурно-логічна схема компонент ОНП (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/images/pdf_doc/Op_027_mag_den_2020.pdf)

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформування здобувачів освіти щодо цілей, змісту та організації навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Т. Шевченка» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>), наявна конкретна інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання представлена в ОНП спеціальності та робочих програмах навчальних дисциплін (обов'язкового компоненту), розміщених на сторінці кафедри археології та музеєзнавства (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=category&id=331&Itemid=104). Форма силабуса ЗВО не практикується. Під час освітнього процесу за даної ОНП акцентується увага на практичних аспектах фахової підготовки, зокрема: вмінні працювати з музейними предметами, пам'ятками різних типів, музейною та обліковою документацією, архівними документами, спеціальною літературою, нормативними документами сфери музейної та пам'яткоохоронної діяльності, орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку музеїв та сфери охорони пам'яток.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час бесід з стейкхолдерами члени ЕГ з'ясували, що студентам надається реальна можливість поєднувати навчальний процес з науковими дослідженнями через підготовку курсової і магістерської роботи, гурткові заняття, роботу в археологічних експедиціях, проведення експериментальних досліджень, виконання індивідуальних дослідницьких завдань і розробку окремих дослідницьких тем і проєктів. Це підтверджується науковими публікаціями здобувачів освіти у збірниках конференцій та спеціалізованих виданнях. Члени ЕГ переконалися в участі здобувачів освіти в різних наукових заходах університету (щорічна наукова конференція «Шевченківська весна»; «Ver Kyivians: Суспільства середньовічного та раннього нового часу і їх цивілізаційна спадщина», «Археологія і музейна справа в системі освіти і науки» ([http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=19&filter_tag\[0\]=&Itemid=117](http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=19&filter_tag[0]=&Itemid=117))). Окрім наукових заходів КНУТШ здобувачі освіти беруть участь у наукових конференціях організованих іншими ЗВО, публікуються в їх збірниках. Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП забезпечується також під час викладання «Методології та організації наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «Музеєфікації природної та культурно-історичної спадщини», «Організації науково-дослідної роботи в музеях», «Наукової організації фондів музею», що формують ФК та ПРН пов'язаних зі здатністю проведення наукових досліджень (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/images/pdf_doc/Op_027_mag_den_2020.pdf)

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Ознайомлення зі змістом робочих програм навчальних курсів ОНП та бесіди з викладачами показали, що оновлення змісту освіти на основі результатів власних наукових досліджень, а також актуальних наукових досягнень і сучасних практик у галузі музеєзнавства та пам'яткознавства реально практикується. Навчальні курси розробляються, доповнюються та удосконалюються викладачами, які здійснюють освітній процес, самостійно. Затвердження навчальних програм і робочих програм навчальних дисциплін відбувається на засіданні кафедри, після чого програми розглядаються Науково-методичною комісією історичного факультету. Робочі програми навчальних дисциплін переглядаються та затверджуються щорічно. При розробці робочих навчальних програм курсів обов'язкового компоненту ОНП, їх удосконаленні, викладачами враховувались результати їхніх стажувань у музейних закладах і ЗВО зарубіжних держав (Див.: табл. 2 Відомостей про самооцінювання).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Двоє студентів даної ОНП у 2019 р. здійснюють навчання за програмою академічної мобільності в Університеті св. Климента Охридського (Софія, Болгарія) та Університеті Коменіус (Братислава, Словаччина). ЗВО активно залучається до програм академічної мобільності http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=267&lang=uk. Викладачами реалізуються спільні навчальні проєкти та грантові програми. Зокрема, гарант ОП, доц. Шидловський П. С. стажувався в Національному природничому музеї (Париж, Франція, 02-12.09.2012 р.), Центрі Праісторичних досліджень-музеї Македонії (10-17.05.2016 р.), Інституті археологічних наук Бернського університету (Швейцарія, 23-30.05.2017 р.), Асист. Іванисько С. І. є членом Міжнародної ради розвитку музейної справи (ICOM). Для студентів та викладачів кафедри організовуються лекції, семінари, практикуми, на яких спікерами виступають представники іноземних музеїв. Під час викладання дисциплін «Музеї світу», «Менеджмент і маркетинг в музейній справі», «Новітні технології в музейній справі», «PR та реклама в музейній справі», «Музейна педагогіка» студенти вивчають досвід іноземних музеїв (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/images/pdf_doc/Op_027_mag_den_2020.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Навчання і викладання за освітньою програмою реально побудовано на принципах студентоцентризму та академічної свободи. Форми та методи навчання і викладання в цілому сприяють досягненню заявлених в ОНП цілей та ПРН. Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання є доступною, зрозумілою та надається своєчасно усім учасникам освітнього процесу. Під час реалізації освітньої програми студентам реально забезпечено можливість поєднувати навчання і наукові дослідження. Зміст освіти за ОНП враховує власні наукові досягнення викладачів і сучасні вітчизняні, європейські та світові практики у галузі музеєзнавства та пам'яткознавства. ЗВО реально реалізує даній ОНП принцип інтернаціоналізації освітньої діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Випускова кафедра та деканат регулярно проводять опитування студентів ОНП щодо якості освітнього процесу з окремих дисциплін та ОП загалом. Проте студенти недостатньо долучалися до обговорення ОНП і процедур її перегляду. Радимо активізувати участь здобувачів освіти в процедурах обговорення та

майбутнього перегляду ОНП. У таблиці 3 в графі «Методи навчання» насправді подано форми навчання (лекція, семінар, самостійна робота). Радимо внести зміни та прописати саме методи (наприклад: словесний, усний, візуальний, інтерактивний тощо).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітній процес за даною ОНП в цілому відповідає підкритеріям 1-4 даного критерію та забезпечує реалізацію цілей, формування фахових компетентностей та досягнення програмних результатів навчання. Водночас активізації потребує участь здобувачів освіти в процедурах обговорення та майбутнього перегляду ОНП. У тексті профілю ОНП слід коректно прописати методи навчання.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Ознайомившись з сайтом ЗВО і під час бесід з адміністрацією члени ЕГ з'ясували, що форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти за ОНП є чіткими та зрозумілими і визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу КНУ» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). НПП і здобувачі освіти підтвердили, що форми контролю навчальних досягнень студентів з дисциплін НП оприлюднюються заздалегідь через ОНП, робочі навчальні програми дисциплін на сторінці кафедри, а також доводяться викладачами студентам перед початком вивчення конкретного курсу. Упродовж семестру відбувається поточне оцінювання, а проміжний контроль здійснюється наприкінці кожного модуля. Підсумковий контроль з дисциплін ОНП відбувається у формі підсумкової контрольної роботи (заліку) та іспиту. Додатково в пункті 7 робочої навчальної програми дисципліни представлена схема оцінювання з урахуванням мінімальної та максимальної кількості балів. Робочі програми навчальних дисциплін також доступні для скачування за лінком: <http://www.history.univ.kiev.ua/materiali-dlya-studentiv/>. Під час бесіди з студентами та НПП встановлено поодинокі випадки виникнення непорозуміння щодо оцінювання навчальних досягнень студентів різними викладачами у випадку, коли лекції читав один викладач, а семінари проводив інший. Ці ситуації успішно вирішувалися шляхом порозуміння між здобувачами освіти, НПП і завдувачем кафедри.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

На час подання ЗВО заяви про акредитацію даної ОНП стандарт вищої освіти за спеціальністю і рівнем вищої освіти знаходився на стадії розробки та затвердження. Наразі дана ОНП розроблена за відсутності стандарту спеціальності відповідного рівня вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час бесіди зі здобувачами вищої освіти та академічним персоналом члени ЕГ переконалися, що на даній ОНП визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, вони є доступними усім учасникам освітнього процесу через оприлюднення як самої ОНП так і робочих програм навчальних дисциплін, і забезпечують об'єктивність оцінювання викладачами навчальних досягнень здобувачів освіти. Згідно «Положення про організацію освітнього процесу КНУ» <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf> та враховуючи «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу в КНУ імені Т. Шевченка» (2010 р.) (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/POLOJENNIA-2010-1.doc>). Ці документи доступні всім учасникам освітнього процесу та забезпечують внутрішнє нормативне регулювання процедури оцінювання знань, зокрема об'єктивність екзаменаторів, процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Можливі конфліктні ситуації проведення семестрового контролю знань (сесій) розглядає апеляційна комісія, права, обов'язки та персональний склад якої визначає ректор КНУ. Зі слів студентів, випадків створення такого роду комісії за період їх навчання на даній ОНП не зафіксовано.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Питання стандартів академічної доброчесності у ЗВО, процедур її дотримання врегульовані в пунктах 9 та 10 «Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Т. Шевченка» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>) та Етичному кодексі університетської спільноти <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>. Ці нормативні документи визначають відповідальність за порушення стандартів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти і науково-педагогічними працівниками. Під час вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» студенти аналізують питання порушення прав інтелектуальної власності та обговорюють санкції за виявлені випадки плагіату. Протягом багатьох років у КНУ імені Т. Шевченка сформувалась певна культура академічної доброчесності, проте вона поки не стала повноцінною складовою внутрішньої культури якості освіти. Із бесід з викладачами члени ЕГ дізналися, що поодинокі випадки виявлення плагіату фіксувалися раніше, але не на даній ОНП. Під час роботи ЕГ студенти магістратури 2 курсу ОНП «Музеєзнавство, пам'яткознавство» готували свої кваліфікаційні роботи до перевірки на плагіат. ЗВО підписано договір з компанією «Unichек» про використання її програмного забезпечення для перевірки магістерських робіт на наявність запозичень.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

У ЗВО та на ОНП визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які доступні та зрозумілі для усіх учасників освітнього процесу та забезпечують об'єктивність оцінювання навчальних досягнень студентів. Дотримання правил академічної доброчесності у ЗВО врегульовано локальними нормативними актами. З певною обережністю можна говорити, що протягом багатьох років у КНУ імені Т. Шевченка сформувалась певна культура академічної доброчесності яку адміністрація та академічний персонал, із залученням здобувачів освіти та студентського самоврядування, прагнуть зробити частиною внутрішньої культури якості освіти, і зокрема на ОНП «Музеєзнавство, пам'яткознавство».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У відомостях про самооцінювання ОНП відсутній опис формування принципів дотримання академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти на ОНП як системи. Некоректно є згадка про заохочення здобувачів до проведення самостійного дослідження «при оцінюванні студентських курсових робіт, рефератів вищі бали мають роботи, в яких продемонстрована власна думка студентів, які мають характер самостійного наукового дослідження». Здобувачі освіти мають знаходитися в рівних умовах. Радимо запровадити на ОНП моніторинг обізнаності здобувачів вищої освіти з процедурами проведення контрольних заходів і механізмів оскарження процедури або результатів контролю.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи оцінювання здобувачів вищої освіти за ОП є чіткими, зрозумілими та дозволяють об'єктивно оцінити рівень навчальних досягнень, а правила академічної доброчесності урегульовані та дотримуються. Процедура перевірки робіт на дотримання їх авторами правил академічної доброчесності уніфікована для всього ЗВО на основі програмного продукту «Unichesk». Разом із цим обізнаність здобувачів вищої освіти щодо процедур дотримання академічної доброчесності має резерви для покращення, а цільовий (окремий) моніторинг обізнаності здобувачів вищої освіти з процедурами проведення контрольних заходів і механізмів оскарження процедури або результатів контролю не проводиться.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Ознайомлення з документами, що підтверджують фаховий рівень, стаж роботи, бази проходження стажування та відповідність ліцензійним вимогам викладачів, які й забезпечують освітній процес на ОП засвідчує, що їх професійна кваліфікація може забезпечити досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. На випусковій кафедрі археології та музеєзнавства працює 9 викладачів з відповідною фаховою освітою, 6 з яких мають наукові ступені та вчені звання, а рівень їх відповідності ліцензійним вимогам складає від 5 до 11 показників. Через технічні причини таблиця 2 Відомостей про самооцінювання ОП була сформована некоректно. На прохання членів ЕГ гарант ОП надав коректно оформлений документ (Див.: Додаток 4 до звіту ЕГ).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Під час спілкування з адміністрацією факультету, викладачами ОП, працівниками відділу кадрів університету встановлено, що в закладі існує прозора та чітка процедура конкурсного відбору на вакантні посади викладачів, що регулюється «Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=184>). Конкурсні оголошення оприлюднюються на сторінці Вченої ради офіційного сайту КНУ (<http://senate.univ.kiev.ua/?cat=9>). Відповідно до «Порядку...», обговорення та затвердження кандидатур кандидатів на вакантні посади викладачів відбуваються на засіданні кафедри, Вченої ради історичного факультету (асистентів, старших викладачів, доцентів), Вченої ради Університету (професорів, завідувачів кафедр). Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендент, який працює в Університеті, проводить відкрите заняття (лекцію, семінар тощо). Претендент, який не працює в Університеті, виступає перед науково-педагогічними працівниками кафедри з науковою доповіддю. Наразі кількість кандидатур на заміщення вакантних посад викладачів не завжди є конкурентною (два і більше кандидати).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час бесід стейкхолдерами члени ЕГ пересвідчилися, що між ЗВО та організаціями роботодавців існують чинні угоди про співробітництво. Роботодавці залучалися до обговорення змісту ОП під час роботи круглих столів і в рамках Комісії з питань охорони культурної спадщини і культурних цінностей Мінкультури України. Питання організації освітнього процесу на ОП «Музеєзнавство та пам'яткознавство» обговорювалися під час роботи круглого столу «Культурна спадщина України: дослідження, музеєфікація, охорона та збереження» (м. Київ, 28.11.2016 р.). У бесідах з випускниками та роботодавцями члени ЕГ переконалися, що випускаюча кафедра археології та музеєзнавства співпрацює з різними музейними та пам'яткоохоронними організаціями, частково ця співпраця носить міжособистісний характер. В обговоренні ОП та ОП «Музеєзнавство, пам'яткознавство» брали участь представники Інституту археології НАН України, Українського центру розвитку музейної справи, Національного музею історії України, Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків, Центру пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. Окремі роботодавці (наприклад з Археологічного музею КНУТШ) систематично залучаються до реалізації освітнього процесу під час аудиторних занять. Поширеною є практика залучення роботодавців до реалізації ОП під час проходження студентами музейної науково-дослідної практики (О. Титова, Н. Ташай, К. Чуєва, В. Піоров, М. Кобил, А. Банікарський). Перешкодою ширшому залученню роботодавців до аудиторних занять на ОП є дефіцит фонду погодинної оплати.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час бесід із гарантом ОП, академічним персоналом, роботодавцями та випускниками минулих років, члени ЕГ з'ясували, що ЗВО залучає професіоналів-практиків до організації та реалізації освітнього процесу з даної ОП на рівні практичної підготовки студентів в базах практики та для навчально-методичного і наукового консультування під час викладання дисциплін ОП. Зі слів гаранта на умовах погодинної оплати до викладання дисципліни «Сучасна виставкова діяльність: тенденції та форми» (з блоку вибору студентів) запрошувався директор Київського міського музею «Духовні скарби України» Добріян Д. М., який і забезпечував викладання цієї дисципліни. Водночас, перешкодою на шляху ширшого залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до аудиторних занять на ОП є дефіцит фонду погодинної оплати праці.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Члени ЕГ пересвідчилися, що в ЗВО існує чітка система та процедура підвищення професійної кваліфікації викладачів (один раз на 5 років), розроблені загально університетські програми підвищення кваліфікації. Питаннями підвищення кваліфікації опікуються Інститут післядипломної освіти КНУТШ (<http://www.ipe.knu.ua/>) та Науково-методичний центр організації навчального процесу <http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm>. Процедура підвищення кваліфікації викладачів передбачає ознайомлення з досвідом інших ЗВО не лише нашої держави, але й за її межами, навчально-методичними матеріалами, вдосконалення педагогічної майстерності (через відвідування навчальних занять інших НПП та проведення навчальних занять поза межами КНУТШ). Члени ЕГ переконалися, що подана у Відомостях про самооцінювання інформація про закордонні стажування НПП, які забезпечують реалізацію ОП, є достовірною та підтверджується відповідними документами. Професійному розвитку викладачів сприяє систематичне (за графіком) проведення ними відкритих лекцій та семінарів, що проходять обов'язкове обговорення на засіданнях кафедри. Члени ЕГ пересвідчилися, що на випусковій кафедрі наявні семестрові графіки відкритих занять викладачів і журнали взаємовідвідувань.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Члени ЕГ під час бесід з академічним персоналом та адміністрацією факультету пересвідчилися, що у ЗВО існує прозора система матеріального заохочення розвитку викладацької майстерності у вигляді диференційованого, шоквартального преміювання кращих викладачів (враховуються всі показники академічної активності викладача). Чинником морального стимулювання розвитку викладацької майстерності є щорічний рейтинг «Кращий викладач року». Зі слів представників адміністрації факультету, у КНУТШ планується організація системи тренінгів, спрямованих на покращення викладацької майстерності науково-педагогічних працівників.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Професійна кваліфікація викладацького складу, задіяного у реалізації освітньої програми забезпечує реалізацію визначених в даній ОП цілей, набуття здобувачами освіти фахових компетентностей та досягнення програмних результатів навчання. Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою та дозволяє забезпечити необхідний рівень професійного розвитку для якісної реалізації програми. Керівництво закладу сприяє професійному розвитку викладачів через процедуру підвищення їх професійної кваліфікації (зокрема і в закордонних організаціях-партнерах), стимулюючи викладачів морально та матеріально, (із врахуванням усіх показників викладацької активності).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Під час проведення конкурсів на заміщення вакантних посад викладачів кількість кандидатур на вакантні посади не завжди є конкурентною (два і більше кандидати). Перешкодою на шляху ширшого залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення аудиторних занять на ОП є дефіцит фонду погодинної оплати праці.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Професійна кваліфікація викладацького складу, задіяного у реалізації освітньої програми забезпечує реалізацію визначених в даній ОНП цілей, набуття здобувачами освіти фахових компетентностей та досягнення програмних результатів навчання. Разом із тим процедура конкурсного відбору на заміщення вакантних посад викладачів не завжди є конкурентною, а основною перешкодою на шляху ширшого залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення аудиторних занять на ОНП є дефіцит фонду погодинної оплати праці.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

В процесі виїзної експертизи члени ЕГ переконалися в реальній наявності матеріально-технічного забезпечення ОНП. Його оцінка та аналіз шляхом відвідування аудиторій, їдальні, санітарно-технічних приміщень, музеїв і лабораторій показали, що навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу здійснюється в повному обсязі й на високому рівні. ЗВО забезпечує актуальною інформацією здобувачів вищої освіти шляхом створення інформаційних ресурсів та забезпечення вільного доступу до них на офіційному сайті університету (<http://univ.kiev.ua/ua/>), на сторінці випускової кафедри археології та музеєзнавства (<http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/>), сайті наукової бібліотеки <http://www.library.univ.kiev.ua/>), постійним функціонуванням сторінок ЗВО та кафедри в соціальних мережах (https://www.facebook.com/kafedrararchaeologyknu/?ref=page_internal). У вільному доступі навчально-методичного забезпечення з дисциплін обов'язкового компоненту ОНП (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=category&id=331&Itemid=104). Фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення даної ОНП забезпечують досягнення визначених нею цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти забезпечені безоплатним користуванням Інтернетом, бібліотеками, навчальною та науковою базами, музеями університету, їх фондами та лабораторіями, інформаційними ресурсами, необхідними для навчання, викладацької і наукової діяльності в межах ОНП. Під час бесіди зі здобувачами вищої освіти даної ОНП члени ЕГ переконалися в доступності й зручності доступу до електронних наукових публікацій (<http://univ.kiev.ua/ua/resources/auth/>), електронної картотеки (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/card.php?1>), електронного каталогу бібліотеки (http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new_nonjs/poshuk.php3), робочих програм ОП (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=category&id=331&Itemid=104). Наукова бібліотека університету надає низку платних послуг, перелік яких зазначено на офіційному сайті бібліотеки (http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/pl_poslugi.pdf).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час роботи ЕГ було уточнено рівень задоволеності здобувачів вищої освіти щодо безпечності освітнього середовища для життя, навчання та здоров'я. У ЗВО функціонує психологічна служба, а також Центр соціальної допомоги. Студенти звернули увагу, що на 2 курсі магістратури навчається ветеран АТО, якому надається підтримка Центру соціальної допомоги університету. В ЗВО діє Молодіжний центр культурно-естетичного виховання (<http://www.univ.kiev.ua/ua/dep/molod-center/>), який надає можливість студентам задовольнити їх культурні й спортивні інтереси. Здобувачі вищої освіти заявили, що ЗВО та кафедра підтримують зацікавленість у популяризації науки та сприяють організації і проведенню наукових заходів на ОНП. Працівники сервісних служб повідомили, що Сектор працевлаштування ЗВО на постійній основі проводить моніторинг стану ринку праці, надає консультації та сприяє працевлаштуванню студентів (<http://jobs.knu.ua/>). Серед студентів що семестру проводяться аноніми опитування щодо вражень від навчального процесу, побажань, скарг, потреб, інтересів. Результати опитувань враховуються при формуванні освітнього середовища. На початку кожного навчального семестру та перед проходженням практики для студентів ОНП проводиться інструктаж з техніки безпеки. Санітарно-технічний стан приміщень в повному обсязі відповідає вимогам чинних норм та правил експлуатації. ЕГ встановлено, що освітнє середовище ЗВО безпечне, задовольняє інтереси та потреби здобувачів вищої освіти ОНП.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інтерв'ювання стейкхолдерів щодо рівня задоволеності здобувачів вищої освіти організаційною, освітньою інформаційною консультативною та соціальною підтримкою з боку ЗВО показало, що студенти повною мірою задоволені освітнім середовищем та матеріально-технічними ресурсами. Методисти деканату та випускової кафедри своєчасно та змістовно надають інформаційну підтримку, активно ведуться соціальні мережі, в яких висвітлюється актуальна інформація, наявний швидкий зв'язок із викладачами. Сектором працевлаштування, відділом міжнародної діяльності, відділом академічної мобільності на постійній основі надається консультування та допомога здобувачам вищої освіти приймати участь в різновекторних проектах, заходах, стажуваннях в Україні та закордоном.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Особи з особливими освітніми потребами на даній ОНП не навчаються. Членами ЕГ перевірено наявність умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами: навчальний корпус ЗВО обладнано пандусами, спеціальним ліфтом для таких осіб, на кожному поверсі функціонують вбиральні для здобувачів вищої освіти із особливими потребами. За необхідності студенти активно та люб'язно надають допомогу таким своїм одногрупникам.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час виїзної експертизи з'ясовано, що якісна організація освітнього середовища на даній ОНП забезпечує відсутність конфліктних ситуацій. Наявність фактів сексуального домагання, дискримінації, корупції здобувачами вищої освіти підтверджено не було. Проте всі студенти проінформовані щодо алгоритму дій в разі виникнення таких і вказали, що в університеті діє Комісія з етики та студентське самоврядування, які дозволяють врегулювати конфліктні питання. На офіційному сайті ЗВО в розгорнутому вигляді доступна інформація щодо запобігання корупції (<http://www.univ.kiev.ua/ua/official/preventing-corruption>), Антикорупційна програма (<http://www.univ.kiev.ua/official/preventing-corruption/#p2>), Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЗВО відрізняється високим рівнем організації освітнього середовища, зокрема й на даній ОНП. Тут реально функціонують структури із забезпечення соціальної та психологічної підтримки, етичного та культурного розвитку, сприяння працевлаштуванню, реалізації академічної мобільності. Наявне повне забезпечення матеріально-технічною базою здобувачів вищої освіти для набуття компетентностей передбачених ОНП. Наявний вільний та безкоштовний доступ до електронних баз даних, інформаційних ресурсів, навчально-методичних матеріалів. Забезпечено умови для навчання студентів із особливими освітніми потребами. Існує постійна підтримка здобувачів вищої освіти з боку професорсько-викладацького складу випускової кафедри, кураторів груп.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендовано доопрацювати модель оформлення дозволів на забезпечення приміщень і технічного супроводу для проведення заходів студентами і представниками студентського самоврядування. Ця модель морально застаріла, не відповідає принципам студентоцентричного навчання та потребує перегляду алгоритму вирішення подібних питань.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище та матеріальні ресурси в цілому забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Однак існують певні недоліки у вигляді застарілої моделі оформлення документації для організації технічного супроводу при проведенні певних заходів за участю студентів.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми, зокрема їх розроблення, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд регулюються Положенням про систему забезпечення якості вищої освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>). У ЗВО функціонує Науково-методичний центр організації навчального процесу. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти було встановлено, що на даний момент формується нова група із числа тих студентів, котрі є членами ЕК, які будуть брати участь у вдосконаленні процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Наразі дана ОНП не переглядалася, оскільки не завершено повного циклу підготовки фахівців.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП акредитується вперше, тому перегляд освітньої програми відбудеться по завершенні першого циклу підготовки фахівців. Разом з тим для здобувачів вищої освіти кожного семестру проводяться анонімні опитування, під час яких студенти мають змогу вказати на поточні недоліки, висловити свої побажання та зауваження щодо реалізації ОНП. Наразі студенти вказали на недостатню кількість годин відведених на семінарські заняття, що є наслідком мало комплектності академічних груп ОНП. Водночас, студенти відзначають вдалу кореляцію в ОНП фахових умінь і навичок, які здобуваються на програмі.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ОНП акредитується вперше, тому перегляд освітньої програми відбудеться по завершенні першого циклу підготовки фахівців. Водночас, на етапі розробки та формування ОНП «Музеєзнавство, пам'яткознавство» адміністрація факультет та проектна група залучали колег-роботодавців, зокрема представників Інституту археології НАН України, Українського центру розвитку музейної справи, Національного музею історії України, Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків, Центру пам'яткознавства НАН України і УТОПІК (О. М.Титова, Ташай Н., Чуева К., Піоров В.Ю., Кобил М. А., Банікарський А. та ін.). Питання організації освітнього процесу на новій освітній програмі «Музеєзнавство та пам'яткознавство» обговорювалися під час роботи круглого столу «Культурна спадщина України: дослідження, музеєфікація, охорона та збереження» (м. Київ, КНУ імені Т. Шевченка, 28.11.2016 р.). Зокрема, було враховано побажання роботодавців стосовно формування вмінь і навичок майбутніх спеціалістів в роботі із музейною документацією. Під час бесіди з членами ЕК роботодавці вказали на ініціативу кафедри продовжувати співпрацю щодо подальшого перегляду ОНП та відзначили, що дана ОНП відповідає сучасним тенденціям і вимогам галузі.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В ЗВО функціонує Сектор працевлаштування (<http://job.univ.kiev.ua/>) та Асоціація випускників. Сектор працевлаштування періодично організовує «Дні кар'єри» та інформує здобувачів вищої освіти щодо можливостей працевлаштування, проходження практик, стажування. Проводить звітність із організованих заходів, підтримує зв'язок з випускниками кафедри, тісно співпрацює із представниками потенційних закладів для працевлаштування студентів та випускників. В ході зустрічі із представниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів членами ЕК було з'ясовано, що компанії-роботодавці надсилають інформацію щодо наявності вакантних посад. Відділ надає допомогу студентам в оформленні документів на працевлаштування, проходження практики та стажування. Разом з тим представники Сектору працевлаштування вказали, що роботодавці більшою мірою зацікавлені у випускниках даної ОНП, але з боку студентів більший відсоток звернень надходить від здобувачів вищої освіти ОПП «Музеєзнавство, пам'яткознавство» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Члени ЕК з'ясували, що в процесі реалізації ОНП здобувачі вищої освіти мають сталий контакт із викладачами випускової кафедри, гарантом ОП, кураторами груп, в ході якого мають можливість (і реалізують її) висловлювати побажання та зауваження щодо змісту компонентів ОНП, форм і методів освітнього процесу, окремих непорозумінь в процесі навчання. У бесіді з членами ЕК студенти заперечували наявність у них претензій щодо ОНП і підтверджували існування тісних партнерських контактів з викладачами, наявність атмосфери довіри, якій сприяє мало комплектність академічних груп даної ОНП. За графіком викладачі кафедри проводять відкриті лекції та семінари, практикують взаємовідвідування, на основі якого відбувається публічний моніторинг якості реалізації ОНП. Члени ЕК пересвідчилились в наявності відповідних графіків і журналів взаємовідвідувань. Під час зустрічі члени ЕК зі здобувачами вищої освіти були виявлені окремі випадки виникнення непорозумінь між студентами і викладачами на ґрунті дещо відмінних підходів (при наявності єдиних критеріїв) до оцінювання результатів навчання з боку викладачів, які читають лекційний курс і викладачів, які ведуть семінарські (практичні) заняття. Ці відмінності інколи ставали причиною різниці в балах проміжного і підсумкового контролю з дисциплін ОНП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП акредитується вперше, тому перегляд освітньої програми заплановано по завершенні першого циклу.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЗВО для забезпечення якості освіти керується Статутом Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>), Тимчасовим положенням про Сектор моніторингу якості освіти (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/TSNUK_sector_monitoringu.PDF). Протягом останніх років у колективі КНУ імені Т. Шевченка докладають зусиль для формування (на основі давніх традицій) внутрішньої культури якості освіти, підтвердженням чого є високий фаховий рівень випускників, зокрема й історичного факультету.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ЗВО встановлено чіткі правила дотримання забезпечення якості освіти, якими керується заклад під час реалізації ОНП. Викладачі випускової кафедри знаходяться у постійному контакті зі студентами та іншими стейкхолдерами щодо виявлення недоліків і сильних сторін ОНП. Протягом останніх років у колективі КНУ імені Т. Шевченка докладають зусиль для формування, на основі існуючих традицій, внутрішньої культури якості освіти, проявом якої є високий фаховий рівень випускників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

З метою уникнення непорозумінь на ґрунті відмінних підходів до оцінювання результатів навчання з боку викладачів, які читають лекційний курс і викладачів, які ведуть семінарські (практичні) заняття рекомендуємо удосконалити систему оцінювання знань студентів з дисциплін ОНП у частині поточного та підсумкового

контролю.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Процедури забезпечення якості освіти у ЗВО є реальними і відбуваються з урахуванням зауважень та побажань різних категорій стейкхолдерів. Проте не до кінця врегульованою є система підходів до оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти ОНП у частині поточного і підсумкового контролю з окремих дисциплін.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу визначені Статутом Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>) є визначеними чіткими, зрозумілими та доступними для них і послідовно дотримуються під час реалізації даної ОНП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційному сайті ЗВО оприлюднено затверджену ОНП (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/images/pdf_doc/Op_027_mag_den_2020.pdf). В ході зустрічі зі стейкхолдерами експертною комісією з'ясовано, що під час обговорення проекту ОП всі зацікавлені сторони мали змогу висловити свої побажання та зауваження, що були враховані в подальшому. Під час затвердження ОНП зауваження від стейкхолдерів були відсутні.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті ЗВО оприлюднено затверджену ОНП (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/images/pdf_doc/Op_027_mag_den_2020.pdf). Документ повною мірою відображає фахові компетентності, програмні результати навчання, перелік компонентів ОНП, структурно-логічну схему ОНП, форми атестації тощо. Документ знаходиться у вільному доступі, всі зацікавлені сторони мають можливість ознайомитись зі змістом ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу чітко визначені в офіційних документах і розміщені на офіційному сайті ЗВО у вільному доступі. В процесі формування ОНП ЗВО оприлюднював відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій від стейкхолдерів. ЗВО оприлюднює точну та достовірну інформацію про ОНП в повному обсязі, а всі зацікавлені сторони мають можливість з нею ознайомитись.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

В ході зустрічі експертної групи зі стейкхолдерами не вдалося встановити наявність реальних підтверджуючих документів матеріалів (окрім рецензій на ОНП розміщених в ЄДБО) щодо проведення анонімних опитувань та письмових звернень із пропозиціями та зауваженнями відносно змісту майбутньої ОНП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЗВО підтримує достатній рівень прозорості та публічності основних документів, якими забезпечується регулювання освітнього процесу та реалізація даної ОНП. Разом з тим відсутні формальні підтвердження взаємодії проектної групи з розробки ОНП з стейкхолдерами відносно попереднього обговорення проекту ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

На ОНП практикується залучення студентів до формування нової нормативно-правової бази в умовах структурного реформування пам'яткоохоронної сфери. НПП та структурні підрозділи на постійній основі проводять моніторинг щодо баз практик, можливості стажування, грантових та інших наукових проектів, де здобувачі вищої освіти матимуть змогу отримати знання, вміння та навички специфічних, інноваційних методик у сфері музеєзнавства та пам'яткознавства. Викладачі, які працюють на ОНП мають досвід міжнародної співпраці з музейними установами та ЗВО країн Європи та світу. Рекомендовано формалізувати співпрацю між Київським національним університетом імені Тараса Шевченка та музейними закладами, суб'єктами діяльності у пам'яткоохоронній сфері як в Україні так і за кордоном, що значно б спростило процес залучення здобувачів вищої освіти даної ОНП та викладачів до реалізації конкретних проектів, проходження наукового стажування та навчальних практик, залучення спеціалістів-практиків у галузі музеєзнавства та пам'яткоохоронної діяльності освітньої діяльності в рамках ОНП.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Додаток_1_Ліцензія_наказ_протокол-51-vo-pto.pdf	CG+K9CK+M8wg8uif5mF+AeP6AA3yBKQkTED+Wdwsv0g=
Додаток	Додаток_2_Ліцензія_Наказ_МОН_95-1.pdf	F82aD/X4vTI/YPTdR41suMAvsFWvqKGPBbgv6zwNwEE=
Додаток	Додаток_3_НП_027_маг_ден_2020_підписи2.pdf	LkpskREtmMhRYVDnRK+maOEcEUuk1NH8655HFV+bck=
Додаток	Додаток_4_Таблиця_2_Зведені_дані_про_викладачів.pdf	pcnzirsFAMQ0fes8ERrianN6SLOJ8un2CTNISvXInQY=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Потильчак Олександр Валентинович

Члени експертної групи

Виткалов Сергій Володимирович

Боголюбова Ірина Владиславівна